

RAPORT DE ACTIVITATE 2022

PREZENTARE GENERALĂ

UNITER

- instituție a secolului XXI
- uniune de creație ancorată în realitățile Uniunii Europene
- un partener activ al societății civile românești

Uniunea Teatrală din România – UNITER – este o organizație profesională, apolitică, neguvernamentală și nonprofit, constituită prin asocierea liberă a creatorilor din domeniul teatrului. UNITER este un organism neguvernamental cu relații de parteneriat cu sistemul teatral instituționalizat, ce reprezintă oameni de teatru din țară și coagulează și dinamizează mișcarea de susținere a artei teatrale. UNITER este angajată în susținerea și dezvoltarea teatrului românesc, în valorificarea patrimoniului cultural național și universal, prin programele și proiectele pe care le derulează anual.

În 2022 UNITER a împlinit **32 de ani** de existență, 32 de ani de când este angajată în susținerea și dezvoltarea teatrului românesc, în valorificarea patrimoniului cultural național și universal, prin programele și proiectele pe care le derulează anual. Uniunea Teatrală din România a fost înființată în februarie 1990 și are o activitate neîntreruptă de 32 de ani (1990 – 2022). Ca o consecință a activității susținute, UNITER a obținut statutul de instituție de utilitate publică prin H.G.746 / 31 august 2000.

UNITER promovează interesele profesionale, materiale și morale ale membrilor săi.

Este membru activ în mai multe rețele naționale și internaționale: : ANUC – Alianța Națională a Uniunilor de Creatori din România, ITI – Institutul Internațional de Teatru, Pépinières Européennes de Création, IETM – Rețeaua Internațională pentru Artele Spectacolului Contemporan, Culture Action Europe. Este colectorul și gestionarul fondurilor de timbru teatral, în conformitate cu Legea nr. 35/1994.

Numărul membrilor cotizanți ai UNITER a fost la final de decembrie 2022 de **1.834 creatori (actori, regizori, scenografi, critici de teatru, teatrologi, artiști de circ, coregrafi, secretari literari, redactori, mediatori culturali, jurnaliști culturali, manageri culturali, profesori etc).**

DOMENII DE ACTIVITATE

- a. Activități de promovare a spectacolelor teatrale și a creațiilor de valoare ale dramaturgiei naționale
- b. Activități directe în domeniul spectacolelor
- c. Activități legate de perfecționarea profesională
- d. Activități de protecție a membrilor și a personalităților din lumea teatrală

STRUCTURĂ ȘI CONDUCERE

Activitatea Uniunii Teatrale din România este decisă de Adunarea Generală și este asumată de către SENATUL UNITER – Consiliul director, COMISIA DE ONOARE ȘI DISCIPLINĂ, COMISIA DE VALIDARE A DOSARELOR NOILOR MEMBRI, COMISIA SOCIALĂ, COMISIA DE CENZORI – alcătuite din personalități cu o activitate recunoscută în domeniul teatral.

Senatul-Consiliul director UNITER este alcătuit din 19 personalități ale vieții teatrale.

Coordonarea activităților UNITER este asigurată de conducerea executivă: un Președinte, ales de către Adunarea Generală și un vicepreședinte ales de către Președinte.

SUMARUL PROGRAMELOR, PROIECTELOR ȘI ACTIVITĂȚILOR UNITER

I. PROGRAMELE PERMANENTE UNITER

1. Comunicarea cu membrii UNITER

Legătura cu comunitatea teatrală și protecția membrilor UNITER și a artiștilor concretizată în:

- **Lobby pentru apărarea intereselor membrilor UNITER**, prin reprezentare consistentă în fața autorităților și prin modificări benefice ale legilor ce privesc artele spectacolului;
- **menținerea legii 8/2006** privind acordarea a 50% ÎN PLUS LA PENSIE membrilor uniunilor de creație. Avem **646 de MEMBRI UNITER PENSIONARI BENEFICIARI AI LEGII**.

- **menținerea legii 118/2002 privind INDEMNIZAȚIILE DE MERIT: 153** de personalități ale vieții teatrale românești sunt beneficiare ale acestei legi.

2. **Gala Premiilor UNITER (1991-2022)**
3. **Gala Tânărului Actor HOP (1998-2022)**
4. **Festivalul Național de Teatru cu participare internațională (1990-2022)**
5. **Concursul „Cea mai bună piesă românească a anului” (1990-2022)**
6. **Campania Artiști Români pentru Artiști Ucraineni (2022)**
7. **Editura UNITEXT (1990-2022)**
8. **Revista culturală Teatrul azi (2015-2022)**

II. PROGRAMELE SOCIO-CULTURALE UNITER

„Casa Artiștilor” (1997-2022), structurat pe următoarele componente:

- Programul de asistență socială și reactivare profesională
- **Campania Națională „Artiștii pentru artiști” (2002-2022)**

III. ORGANISME CULTURALE INTERNAȚIONALE DIN CARE FACE PARTE UNITER

1. **Centrul Național Român al ITI – Institutul Internațional de Teatru (1990-2022)**
2. **Rețeaua culturală „Pepinierele Europene de Creție” (1994-2022)**
3. **IETM – Rețeaua Internațională pentru Artele de Spectacol Contemporane (1990-2022)**
4. **Culture Action Europe – Forumul European pentru Arte și Patrimoniu (1990-2022)**
5. **OISTAT – Organizația Internațională a Scenografilor, Tehnicienilor și Arhitecților de Teatru – reintegrare**

IV. ALTE ACTIVITĂȚI SPRIJINITE DE UNITER

Organizarea de conferințe de presă sau alte evenimente ale instituțiilor teatrale din țară.

Prezentarea Proiectelor și Programelor UNITER 2022

PROGRAME PERMANENTE

1.COMUNICAREA CU MEMBRII UNITER

Numărul membrilor cotizanți ai UNITER a fost la final de decembrie 2022 de **1.834 creatori** (actori, regizori, scenografi, critici de teatru, teatrologi, artiști de circ, coreografi, secretari literari, redactori, mediatori culturali, jurnaliști culturali, manageri culturali, profesori etc). Membrii UNITER și nevoile lor constituie pentru noi o preocupare permanentă. În acest sens, încă de la înființare am militat pentru drepturile creatorilor din domeniul teatrului, i-am susținut pe cei cu probleme de sănătate și de existență, i-am sprijinit pe cei aflați la început de carieră. Toate aceste acțiuni vin în întâmpinarea cursului firesc al misiunii UNITER, instituție care aparține creatorilor din domeniu teatrului, creatori pe care noi îi reprezentăm prin tot ceea ce facem. Și ne asumăm acest rol și pentru viitor.

Aceasta presupune o comunicare permanentă prin telefon, poștă sau e-mail, în condițiile în care este necesară realizarea unei actualizări a datelor de contact pentru a crea o bază de date viabilă, o situație centralizată a profesioniștilor din lumea teatrului.

Membrii UNITER plătesc o cotizație anuală de 240 de lei.

2. GALA PREMIILOR UNITER 2022

Gala Premiilor UNITER este un amplu program de analiză anuală a fenomenului teatral din România și promovare a valorilor care îi marchează tendințele.

Gala Premiilor UNITER este un important moment de evaluare și valorizare a creației teatrale românești contemporane. Juriile de specialitate vizionează spectacolele propuse de instituțiile teatrale,

analizează și evaluează tendințele în teatrul românesc, propun nominalizările și decid câștigătorii pentru cele 11 categorii de premii. Totodată, prin premiile pentru întreaga activitate și premiul de excelență acordate de către Senatul UNITER, Gala reprezintă și un moment de reverență pentru artiștii care au scris istorie în teatrul românesc.

A XXX-a ediție a Galei Premiilor UNITER a avut ca obiect premiera celor mai bune creații teatrale ale anului 2021 și a artiștilor profesioniști, în cadrul unui spectacol de înaltă ținută. Sărbătoarea Teatrului românesc și-a reluat periplul cultural în țară. Și dacă până acum ne primiseră în mijlocul comunităților lor orașele Sibiu, Iași, Târgu-Mureș, Oradea, Timișoara, Alba Iulia, Cluj, Craiova, iată că în 2022 Gala Premiilor UNITER a ajuns la **Bistrița**.

Luni, 4 iulie, la **Palatul Culturii din Bistrița** (Centrul Cultural Municipal „George Coșbuc”) a avut loc ediția cu numărul 30 a Galei Premiilor UNITER. Întreaga Gală a fost o reverență adusă omului de cultură **Ion Caramitru**, președintele uniunii timp de 31 de ani, inițiatorul acestui program. Cel care trăit teatru, a respirat teatru zi de zi. Cel care a știut să construiască pentru semeni, indiferent de piedici.

Gala Premiilor UNITER a putut avea loc datorită sprijinului esențial al partenerilor noștri de bază. Programul a fost organizat de Asociația UNITER – Uniunea Teatrală din România și finanțat de: Ministerul Culturii. Co-producător: Televiziunea Română, parteneri principali: Primăria Municipiului Bistrița și Centrul Cultural Municipal „George Coșbuc” Bistrița, parteneri: Institutul Cultural Român, Fundația ANONIMUL, British Council, ITI – Institutul Internațional de Teatru, Secția Română; partener de tradiție: Societatea Română de Radiodifuziune.

3. GALA TÂNĂRULUI ACTOR „HOP!” 2022

Programul Gala Tânărului Actor este un eveniment cultural de tradiție al Uniunii Teatrale din România, derulat de 25 de ani. Program cultural de interes național, cu desfășurare anuală, scopul fiind promovarea și lansarea tinerilor absolvenți din învățământul superior artistic, de stat și particular.

Anul acesta a fost organizat în perioada 25-27 august de Asociația UNITER, având ca parteneri în organizare Teatrul de „Păpuși” Prichindel Alba Iulia și Consiliul Județean Alba. Evenimentul a fost un proiect cultural finanțat de Ministerul Culturii. Alți parteneri care ni s-au alăturat au fost: Primăria Sector 5 București prin Centrul Cultural și de Tineret „Ștefan Iordache”, Institutul Cultural Român, Teatrul Odeon București, Teatrul Național „I.L. Caragiale” din București și TIFF – Festivalul Internațional de Film Transilvania

Tema ediției cu numărul 25 a Galei Tânărului Actor HOP a fost **Musical = Actor Total + Show Total**. Directorul artistic al Galei HOP a fost coregraful și regizorul **RĂZVAN MAZILU**.

Am marcat trecerea a 25 de ani de la prima ediție cu expoziția de afiș „**GALA HOP. 25 DE ANI**” care a putut fi vizitată în perioada 25-27 august, în foaierul Casei de Cultură a Studenților.

4. FESTIVALUL NAȚIONAL DE TEATRU

Festivalul Național de Teatru reprezintă programul permanent al UNITER, asumat de conducerea instituției noastre încă de la înființare. Prin implicarea responsabilă a UNITER în organizarea acestui eveniment s-a reușit ca ultimele ediții să reprezinte cadrul valoros cultural susținut printr-un permanent dialog creativ la nivel național și internațional. Festivalul Național de Teatru este singurul festival care analizează, cercetează și pune în valoare dinamica, tendințele și direcțiile fenomenului teatral românesc, tot mai amplu și tot mai divers.

Misiunea Festivalului Național de Teatru este prezentarea, promovarea și punerea în circulația europeană a spectacolelor și creatorilor români.

Eveniment cultural de importanță națională și internațională, Festivalul Național de Teatru și-a asumat rolul de promotor al celor mai valoroase creații teatrale contemporane din București, din țară și din străinătate, fiecare ediție contribuind în mod real la afirmarea creației teatrale românești, la susținerea unui dialog cultural european și internațional, la stimularea consumului cultural de calitate și, nu în ultimul rând, la stimularea creativității contemporane. Este considerat un eveniment de interes național, un program prioritar complex și necesar la nivelul dialogului creativ european, care celebrează performanța și reunește publicul iubitor de teatru în jurul Valorii.

Ediția cu numărul 32 a fost curatoriată de **Mihaela Michailov** împreună cu **Oana Cristea Grigorescu** și **Călin Ciobotari**. Spectacolele, evenimentele și manifestările incluse în programul Festivalului au fost subsumate temei **FNT 2022 – Granițe fragile. Istории fluide**. Principiile după care cei trei critici de teatru au structurat

FNT 2022 au fost subsumate formulei **Reflecții asupra prezentului – oglindiri performative**. Cei trei curatori au considerat că un festival național este și o platformă extinsă de educație artistică, un cadru al formării publicului tânăr, al întâlnirilor cu potențial transformator, un context favorabil consolidării relației dintre arta contemporană și spațiile educaționale.

Ediția din acest an a FNT a fost gândită de către curatorii acesteia ca o ediție falie, o ediție care a marcat revenirea la evenimentele în format fizic după o perioadă pandemică în care creația a fost cea care a semnalizat izbitor de sustenabil. Mai mult decât o selecție, FNT 2022 a fost ansamblul unor decupaje menite a furniza diverse unghiuri de abordare artistică a ceea ce încă înțelegem, cu anumită precauție, prin termenul «realitate».

Ne-am asumat timp de 32 de ani realizarea acestui eveniment necesar creației teatrale românești în context național, european și internațional și nu am încetat nici anul acesta să îl organizăm și să oferim un eveniment de cel mai înalt nivel, așa cum sunt obișnuiți creatorii din domniul teatrului și publicul iubitor de teatru.

5. CONCURSUL „Cea mai bună piesă românească a anului” 2021

Perioada de desfășurare a programului: decembrie – iunie

Organizatori: UNITER

Cu sprijinul: Casei Regale a României

Concursul de dramaturgie „Cea mai bună piesă românească a anului” este un proiect al UNITER care a demarat în 1990. Finanțat, de la ediția 1992, printr-un grant al Fundației Principesa Margareta a României, concursul se desfășoară din 2005 sub egida și cu sprijinul Casei Regale a României. Scopul concursului este de a stimula apariția noilor piese de teatru în vederea susținerii unui profil diversificat al repertoriului teatral românesc, al literaturii dramatice românești, în genere.

În **anul 2022** în concurs s-au înscris 76 texte dramatice. Juriul concursului de dramaturgie „Cea mai bună piesă românească a anului 2021” format din **Andrei și Andreea Grosu, Mariana Cămarășan, Erwin Simsensohn** a decis câștigătoare piesa: **„Scene din viața familiei Stuck”** de **Oana Hodade**, care a fost publicată de Editura UNITEXT, iar premiul a fost oferit câștigătoarei în seara Galei Premiilor UNITER.

6. CAMPANIA ARTIȘTI ROMÂNI PENTRU ARTIȘTI UCRAINENI

Asociația UNITER – Uniunea Teatrală din România, în parteneriat cu Worldwide Reading Project, CITD (The Center of International Theatre Development) din Baltimore au organizat în perioada 16 mai – 15 iunie 2022 un proiect umanitar denumit sugestiv: **Artiști români pentru artiști ucraineni**. A fost o campanie cu strângere de fonduri pentru susținerea financiară a artiștilor ucraineni afectați de război.

UNITER a decis ca programul permanent al UNITER – Campania Națională „Artiști pentru artiști” (resort financiar pentru artiștii vârstnici cu probleme de existență și un semnal pentru public și autorități în legătură cu situația acestora și demnitatea lor) să își schimbe specificul în anul 2022. Mai ales în condițiile pauzei de la cultură pe care, majoritatea instituțiilor de cultură din România, au trebuit să o ia.

În urma propunerii UNITER, 49 de instituții culturale de stat și independente din România și Republica Moldova au răspuns favorabil apelului de a fi împreună, prin teatru, pentru păstrarea demnității artiștilor și pentru susținerea culturii ucrainene.

De asemenea, pe lângă modalitățile propuse de noi, diferite alte modalități de implicare au continuat să ne fie propuse de instituțiile partenere chiar și după încheierea campaniei.

Sloganul campaniei: **Teatrul românesc – împreună pentru păstrarea demnității artiștilor și pentru susținerea culturii ucrainene.**

Suma strânsă din vânzarea de bilete, donații și sponsorizări, **17.900 euro**, a fost virată apoi în contul Uniunii Naționale a Artiștilor de Teatru din Ucraina.

Ne-a bucurat nespus feedback-ul din partea Uniunii Naționale a Artiștilor de Teatru din Ucraina.

7. EDITURA UNITEXT

Editura UNITEXT, singura structură editorială din România specializată exclusiv pe domeniul teatrului, a fost înființată și înregistrată ca editură a UNITER în 1992, cu scopul de a sprijini dezvoltarea culturii teatrale scrise în condițiile unui previzibil colaps al cărții de și despre teatru în contextul economic de după 1989. Strategia editurii este de a produce carte de și despre teatru. UNITEXT este activă mai ales în ceea ce privește noile scrieri teatrale (piese, dramaturgi, critici), dar are în vedere și un program de recuperare a marilor contribuții la evoluția gândirii teatrale moderne (Brook, Grotowski, Appia, Meyerhold, Stanislavski, Craig, etc) și la istoria teatrului românesc (documente, memorii, jurnale, antologii, albume, monografii).

Apariții 2022: „*Scene din viața familiei Stuck*” de **Oana Hodade**, Piesa anului 2021, București, 2022.

8. REVISTA TEATRUL AZI

Revista „Teatrul azi” este publicația de analiză a fenomenului teatral românesc, apărută pe piața de specialitate ca revistă a UNITER, în colaborare cu Fundația Culturală „Camil Petrescu”. Este finanțată cu sprijinul Ministerului Culturii și tipărită de Vizual Graph.

Revista se impune a fi un periodic de specialitate ce reflectă la zi, cvasi-exhaustiv, fenomenul teatral românesc. Editarea volumelor și revistelor dedicate *artei, teoriei și cercetării teatrale* este considerată o **activitate de nișă**, prin urmare nu intră în atenția marilor competitori pe piața editorială.

Scopul declarat al reviste de cultură pe care o edităm este: surprinderea informației la zi, reflectarea specializată a acesteia și analiza profesionistă a tot ceea ce înseamnă mișcare teatrală în România.

Concepută pe module, revista rezervă, aproape număr de număr, unul dintre acestea propunerilor teoretice, portretelor de personalități ale teatrului universal, curentelor care au marcat evoluția acestei arte. Bineînțeles, de fiecare dată se încearcă conectarea la actualitate, urmărirea filierelor de influență ș.a.m.d.

PROGRAMELE ȘI PROIECTELE SOCIAL-CULTURALE UNITER

PROGRAMUL „CASA ARTIȘTILOR”

Scopul autorilor și partenerilor în program este crearea cadrului organizatoric pentru asigurarea unui ajutor și a unui suport moral care să asigure o nouă perspectivă vieții și carierei artistice a beneficiarilor noștri.

Acest program care a început în mai 1997 a fost finanțat de Comunitatea Europeană prin programul PHARE SESAM și realizat de UNITER în parteneriat cu Alianța Națională a Uniunilor de Creatori ANUC și Consiliul General al Municipiului București. Este unic în țară prin grupul de persoane căruia i se adresează, artiști ajunși în situații dificile impuse de vârsta înaintată sau de deteriorarea sănătății.

Programul este finanțat în proporție de 80% de UNITER și celelalte uniuni de creatori membre ANUC, cu excepția Uniunii Scriitorilor.

Programul este structurat pe următoarele componente:

- Programul de suport social și asistență pentru artiști pensionari
- Campania Națională „Artiștii pentru artiști”

În anul 2022 programul a continuat funcționarea în structura ce respectă exigențele de siguranță a sănătății publice post-pandemie. Sub impactul crizei economice s-a decis o ajustare pozitivă a valorii lunare a pachetului alimentare cu 24%.

Programul Casa Artiștilor a avut în anul 2022 un total de 32 de beneficiari din care 22 beneficiari de pachete lunare și un număr de 5 beneficiari pentru serviciul menaj.

Campania Națională „Artiștii pentru artiști”

Campania Națională „Artiștii pentru artiști” a fost inițiată în anul 2002 cu scopul sensibilizării opiniei publice în vederea strângerii de fonduri pentru artiștii vârstnici cu probleme de existență din toată țara. Sumele adunate sunt distribuite artiștilor cu probleme de către o comisie socială care analizează cazurile pe baza documentației aferente. A fost instituită nu numai ca resort financiar, ci mai ales ca un stimulator al solidarității artistice și un semnal pentru publicul de teatru și pentru autorități referitor la starea precară a artiștilor pensionari. Instituțiile

teatrale din țară se alătură Campaniei Naționale „Artiștii pentru artiști” prin programarea unui spectacol din repertoriul teatrului în data de 27 martie – Ziua Mondială a Teatrului.

Ediția 2022 a fost anulată din cauza situației generale post-pandemie de SARS-COV-2 și a închiderii parțiale a instituțiilor teatrale. Cu toate acestea, în cadrul programului Campania Națională „Artiștii pentru Artiști”, UNITER a sprijinit cu sume cuprinse între 500 și 3000 de lei un număr de aproximativ **35 de artiști** cu situații medicale deosebit de grave **cu suma totală de 63 500 lei**.

Beneficiarii sunt rezidenți în toată țara, artiști membri UNITER cu mari probleme de sănătate și existență, care au venituri mici și o sănătate precară. Selecția persoanelor ajutate se face pe baza unei cereri fundamentate printr-un dosar medical care conține actele medicale doveditoare ale stării de sănătate, talonul de pensie (în cazul pensionarilor), recomandarea teatrului de proveniență. Dosarele sunt analizate de o comisie socială din care face parte și un doctor de medicină generală. Artiștii beneficiari ai acestor ajutoare financiare depind practic de fondurile colectate de UNITER în cadrul Campaniei Naționale „Artiștii pentru artiști”.

Vicepreședinte executiv,
Aurelia Corbeanu

